

Protokoll fört vid Tillgänglighetsgruppens bedömning av Sjökvarteret i Mariehamn den 23.8.2022

Ärende: Tillgängligheten för Sjökvarterets publika ytor och utrymmen

Datum: 23.8 2022   **Tid:** kl. 10.00 – 11.30.2022   **Plats:** Sjökvarteret i Mariehamn

Deltagare:

Anna Vesa, verksamhetsledare Ålands Hörselförening

Börje Troberg, ordförande Ålands Synskadade

Ann-Katrin Mörn, verksamhetsledare Ålands Reumaförening

Catrin Schönberg, verksamhetsledare Vårt Hjärta

Filip Azam, tillgänglighetskonsult/Arkaden arkitektkontor

Karl Wahlman, verksamhetsledare, Ålands handikappförbund

Gunilla G Nordlund, kommunikatör Ålands handikappförbund

Maria Sten-Lindqvist, verksamhetsledare för stiftelsen Sjökvarteret

Bedömning av tillgängligheten

Ålands handikappförbunds Tillgänglighetsgrupp för fram erfarenheter och synpunkter från förbundets medlemsföreningar och ger konkret input i frågor som rör tillgänglighet och information/kommunikation. Vi tackar för inbjudan och möjligheten att bedöma tillgängligheten i Sjökvarteret i Mariehamn.

Vi ser att det finns många angelägna tillgänglighetsåtgärder som behöver vidtas i Sjökvarteret men vi ser också goda möjligheter att lösa dessa. Många av de åtgärder vi för fram bör kunna genomföras direkt och utan större ekonomiska åtaganden. För de större åtgärderna föreslår vi att Sjökvarteret gör upp en tids- och handlingsplan som underlag för bidragsansökningar, bland annat tillgänglighetsstöd från Åland landskapsregering.

Var femte person har en funktionsnedsättning och ett inkluderande och tillgängligt samhälle är ett bättre samhälle för alla! När servicepunkter blir tillgängliga för alla ökar besökarna och omsättningen växer. Sjökvarteret är en av Ålands mest besökta platser och marknadsförs globalt på www.visitaland.com som "En av tio platser du inte får missa".

Här följer våra synpunkter:

Utsidan; entrén och torget

- **En orienterande informationsskylt** bör finnas vid entrén/ingången med stor och tydlig text och bra kontraster. Gärna även en taktill karta över området så att man med fingrarna kan känna hur området är utformat och placeringen av museum, shop, restaurang, toaletter, information med mera framgår.
- **Ledstråk** för personer med nedsatt syn som använder teknikkäpp bör finnas mellan start- och målpunkt. Då Sjökvarterets grusade ytor beläggs med stenplattor bör plattorna (finns även specialplattor) utmärkas med tydliga och lättbegripliga ledstråk. Ledstråken bör kontrastera mot omgivningen både visuellt och taktill genom avvikande struktur och ljushet som fällt in i markbeläggningen. Ljushetskontrasten minst 0,40 enligt NCS systemet mellan kontrastmarkeringen och den omgivande ytan.
- **Gångvägarna** (plattor, asfalt och trädäck) ska utformas utan nivåskillnader där det är möjligt. Där nivåskillnader inte kan undvikas ska de utjämnas med ramper. Ramper bör luta max 1:12 och vara 90 – 100 cm breda.
- Vid vattnet rekommenderas att ett skyddsräcke monteras längs kajkanten.
- Träbryggan planeras att kompletteras med ett trädäck över sprängstenarna hela vägen fram till båken vilket avsevärt skulle förbättra tillgängligheten på området och promenadstråket till glasskiosken/serveringen och parkeringsplatsen med handikapparkering. Det är emellertid viktigt att trädäcket är plant och sammanhängande varför vi rekommenderar att den befintliga sjösättningsrampen flyttas till en annan plats.
- Vi rekommenderar några bänkar på området, gärna vid entren/utgången, där man kan sitta och vila, t ex i väntan på färdtjänst.
- En hjärtstartare, helst utomhus och tillgänglig 24/7, och förstahjälputrustning rekommenderas inom området.

Insidan; museet, restaurangen och toaletterna

- **Museet** är med sin nuvarande utformning inte möjligt att besöka för synsvaga, rullstolsburna, rullatorer, barnvagnar eller personer med reuma, ryggbesvär och liknande. Entrén till museet har en hög stocktröskel som behöver förses med en ramp, eller sågas ur. Insidan av museet är problematisk av flera orsaker. Hela golvet bör beläggas med en plan yta (trädäck eller stenplattor) samt ledstråk. Belysningen behöver förstärkas utan att blända. Informationsskyltarna är svårtillgängliga och svårlästa och rekommenderas kompletteras med audioguidning. På grund av den befintliga smala promenadspången finns i dagsläget risk för olyckor i det trånga museet varför möbleringen/inredningen behöver åtgärdas.
- **Handikapptoaletten**
Dörrhålet in till restaurangen där handikapptoaletten finns är för smalt, endast 77 cm. Fri passagebredd bör vara minst 80 cm. Dessutom finns en metalltröskel som behöver utjämnas. Dörren är tung att öppna och i det närmaste omöjlig att öppna för rullstolsburna. Helst bör dörren utrustas med en automatisk dörröppnare med sensor och fritt markerat svängutrymme för dörren att öppna sig. Utanför och innanför dörren bör fria ytor finnas för tillräckligt manöverutrymme att svänga rullstolen. Handikapptoalett-skyltning saknas utanför restaurangen.
Handikapptoaletten har även en ingång från restaurangens baksida/utsida men här måste en ramp och flera smala dörrhåll med trösklar passeras samt två tunga smala dörrar med kodlås.

Baksidans passage till handikapptoaletten är mycket svårtillgänglig. Korridoren till handikapptoaletten är mörk, likaså inne i toaletten behöver belysningen förstärkas utan att blända (ljuset riktas nedåt). Den vita toalettstolen behöver kontrastmarkering mot den vita kakelväggen. Handfatet är löst och borde vara höj- och sänkbart. Larmknapp saknas. Dörrvredet bör förses med ett riktigt handtag och rummet är trångt för en rullstol. Duschen är felplacerad och spegeln ovanför tvättfatet är liten och hänger för högt för en rullstolsburen person. Taktila ledstråk rekommenderas även på insidan som leder till handikapptoaletten och övriga ev. Viktiga servicepunkter. Handikapptoaletten liksom även övriga toaletter är endast tillgängliga under restaurangens öppettider!

Ålands handikappförbunds Tillgänglighetsgrupp önskar lycka till med utvecklingen av tillgängligheten i Sjökvarteret. Vi håller gärna kontakten och svarar på eventuella frågor som kan uppstå på vägen.

Med vänlig hälsning

Ålands handikappförbund

Mariehamn 1.9.2022

Gunilla G Nordlund

Kommunikatör

BILAGA: FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 9/Tillgänglighet

Bilaga

Allmänt

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller i Finland och på Åland sedan juni 2016. Det är samhällets skyldighet att erbjuda service till alla som behöver det! Alla ska kunna delta i allt som händer i samhället fullt ut – det gäller infrastruktur, byggnader, information/kommunikation och bemötande. FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning ligger till grund för lagstiftningen på Åland och i ytterligare ett 50-tal länder.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, § 9/Tillgänglighet

1. För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. Dessa åtgärder, som ska innefatta identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bl. a. gälla a) byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar, däribland skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser, samt b) information, kommunikation och annan service, däribland elektronisk service och service i nödsituationer.

2. Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att

a) utveckla, utfärda och övervaka tillämpning av miniminormer och riktlinjer för tillgänglighet till anläggningar och service som är öppna för eller erbjuds allmänheten,

b) säkerställa att enskilda enheter som erbjuder anläggningar och service dit allmänheten äger tillträde beaktar alla aspekter av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

c) erbjuda intressenter utbildning i frågor som gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

d) utrusta byggnader och andra anläggningar dit allmänheten äger tillträde med anvisningar i punktskrift och i lättläst och lättbegriplig form,

e) erbjuda former av assistans och annan personlig service, däribland ledsagare, lektörer och yrkesverksamma teckenspråkstolkare, för att underlätta tillgänglighet till byggnader och andra anläggningar som är öppna för allmänheten,

f) främja andra ändamålsenliga former av hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning för att säkerställa deras tillgång till information,

g) främja tillgång för personer med funktionsnedsättning till ny informations- och kommunikationsteknik (IT) och nya system, däribland Internet, samt

h) främja utformning, utveckling, tillverkning och distribution av tillgänglig informations- och kommunikationsteknologi och -system på ett tidigt stadium så att de blir tillgängliga till lägsta möjliga kostnad.

